

UWAGI DO „STANOWISKA POLSKIEGO KOMITETU OCHRONY ODGROMOWEJ SEP W SPRAWIE STOSOWANIA POLSKICH NORM DOTYCZĄCYCH OCHRONY ODGROMOWEJ OBIEKTÓW BUDOWLANYCH”¹

Stanowisko Polskiego Komitetu Ochrony Odgromowej (PKOO) z dnia 22.10.2012 jest kolportowane w ostatnich dniach jako dowód, że stosowanie Polskich Norm jest obowiązkowe. Mam następujące zastrzeżenia do punktów 2) oraz 3) tego stanowiska.

Ad 2) „Polskie Normy serii PN-EN 62305 **stały się obowiązkowe**, gdyż zostały **enumeratywnie powołane** w rozporządzeniu...:

Ustawa o normalizacji z dnia 12 września 2002 r. niezmiennie od 13 lat zawiera postanowienie o treści „Stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne” (Art. 5.3) i nie przewiduje żadnej możliwości odstępstwa od tej zasady. Takiej możliwości bynajmniej nie daje powołanie normy w akcie prawa powszechnego. Załączam² prezentację pps opracowaną przez prawnika z Rządowego Centrum Legislacji, która te kwestie szczegółowo wyjaśnia.

Informacja PKOO, że w rozporządzeniu normy zostały „enumeratywnie powołane” oznacza w terminologii prawniczej, że tworzą one katalog zamknięty, że podane wyliczenie zawiera wszystkie i zarazem jedyne dopuszczalne normy, z których wolno korzystać. Każdy inżynier praktyk byłby zdumiony takim ograniczeniem. Niepotrzebnie, bo to też wymysł albo lapsus PKOO.

Ad 3) „Nie ma żadnego uzasadnienia dla stosowania... a w szczególności powoływanie się na francuski dokument **opracowany przez producentów** tzw. „aktywnych” urzędzeń ochrony odgromowej, **nazywany normą francuską NF C 17-102**”.

Ponad 90% kosztów prac normalizacyjnych w Europie pokrywa przemysł, czyli właśnie producenci, których przedstawiciele liczebnie dominują w komitetach technicznych i grupach roboczych. Czy to dziwne, że przy okazji dyskretnie lobbują? A kiedy członkowi PKOO dwukrotnie udał się lobbying, to PKOO mu tego nie wytykał. Kalemu wolno, a innym nie?

Dokument NF C 17-102 jest normą francuską, a sformułowanie „nazywany normą francuską” ma go deprecjonować w takim stopniu jak na przykład określenie, że ktoś jest nazywany profesorem. To nie jest właściwy sposób

1 Zob. Załącznik do „Uwag...” – str. 60.

2 Zob. „Powoływanie norm technicznych w przepisach powszechnie obowiązujących” – str. 62.

przekonywania, że ten dokument nie jest wiarygodny. Tych słów w żadnym razie nie należy odczytywać jako poparcia dla stosowania zwodów ESE.

Stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne i tego nie zmienimy. Wobec tego musimy na każdym kroku przekonywać polskich inżynierów, aby mimo to je stosować, ale musimy korzystać z uczciwych i racjonalnych argumentów. Ekspert przyłapany na operowaniu przeinaczeniami traci wiarygodność.

Załącznik do „Uwag...”

POLSKI KOMITET OCHRONY ODGROMOWEJ
Stowarzyszenie Elektryków Polskich

ul. Świętokrzyska 14 A, 00-950 Warszawa, tel. 22 556 43 09
<http://www.pkoo-sep.org.pl/>

Rzeszów, dnia 22.10.2012 r.

Stanowisko Polskiego Komitetu Ochrony Odgromowej SEP w sprawie stosowania Polskich Norm dotyczących ochrony odgromowej obiektów budowlanych

Polski Komitet Ochrony Odgromowej (PKOO) działający od marca 1958 r. w ramach Stowarzyszenia Elektryków Polskich stanowczo i konsekwentnie podtrzymuje konieczność projektowania i wykonywania ochrony odgromowej obiektów budowlanych zgodnie z wymaganiami aktualnych Polskich Norm, które są identyczne z normami europejskimi (EN) oraz międzynarodowymi (IEC). Stanowisko powyższe PKOO uzasadnia następującymi okolicznościami:

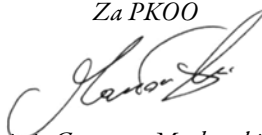
- 1) Polskie Normy serii PN-EN 62305 dotycząc e ochrony odgromowej obiektów budowlanych są wynikiem prac Międzynarodowej Komisji Elektrotechnicznej (TC 81 IEC) oraz Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego w zakresie Elektrotechniki (TC 81X CENELEC), w których biorą udział wybitni eksperci z całego świata w tym również eksperci będący członkami PKOO, delegowani do tych prac przez Polski Komitet Normalizacyjny;
- 2) Polskie Normy serii PN-EN 62305 stały się obowiązkowe, gdyż zostały enumeratywnie powołane w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. nr 75, poz. 690, załącznik 1 do cyt. rozporządzenia, ostatnia zmiana z dnia 10 grudnia 2010 r., Dz. U. nr 239, poz. 1597);

- 3) Nie ma żadnego uzasadnienia dla stosowania w Polsce innych wymagań dotyczących ochrony odgromowej budynków, niż tych zawartych w serii PN-EN 62305, a w szczególności powoływanie się na francuski dokument opracowany przez producentów tzw. „aktywnych” urządzeń ochrony odgromowej, nazywany normą francuską NF C 17-102. W dokumencie tym zawarte jest szereg sprzeczności w stosunku do wymagań zamieszczonych w serii norm PN-EN 62305, a zwłaszcza dotyczących zasad wymiarowania stref ochronnych dla obiektów budowlanych;
- 4) Polski Komitet Ochrony Odgromowej podziela stanowisko międzynarodowych gremiów naukowych, wypracowane głównie przez ekspertów skupionych przy uznanej Międzynarodowej Konferencji Ochrony Odgromowej (International Conference on Lightning Protection – www.iclp-centre.org), iż tzw. zwody odgromowe pionowe z wczesną emisją strimera (ang. ESE – *Early Streamer Emission*), nazywane powszechnie „zwodami aktywnymi” nie zwiększają skuteczności ochrony odgromowej w stosunku do określonej w serii norm PN-EN 62305. Jeśli projektanci lub wykonawcy ochrony odgromowej uznają za właściwe stosować tzw. „zwody aktywne”, to należy je instalować w sposób zgodny z Polskimi Normami, tak jak przewidziano to dla klasycznych zwodów pionowych, zwanych także zwodami Franklina;
- 5) Polski Komitet Ochrony Odgromowej wyraża swoje głębokie zaniepokojenie częstymi przypadkami instalowania w Polsce tzw. „zwodów aktywnych” w sposób niezgodny z wymaganiami serii norm PN-EN 62305 (lub norm wcześniej powoływanych w ww. Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury). Jest to karygodnym łamaniem przepisów prawnych w zakresie ochrony odgromowej. Stan taki jest niestety akceptowany w sposób świadomy lub nieświadomy (np. wynikający z braku wiedzy technicznej oraz wymagań normatywnych w zakresie ochrony odgromowej) przez struktury nadzoru budowlanego, niektórych projektantów i wykonawców urządzeń piorunochronnych lub właścicieli budynków, często dezinformowanych w tym zakresie przez producentów lub dystrybutorów tzw. „zwodów aktywnych”.

Niniejsze oświadczenie PKOO SEP podkreśla konieczność stosowania Polskich Norm w zakresie ochrony odgromowej, jak również jest kolejną próbą zwrócenia uwagi środowiska elektryków, służb budowlanych i wszystkich instytucji zainteresowanych skuteczną ochroną odgromową na lekceważenie przepisów oraz wymagań ww. Polskich Norm oraz niestety często świadome stosowanie nieuczciwych praktyk w zakresie ochrony odgromowej budynków.

Z poważaniem

Za PKOO

Dr hab. inż. Grzegorz Mastowski, prof. PRz